

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia			
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Seminarium dyplomowe - licencjat	
Nazwa w języku angielskim:		Diploma seminar	
Język wykładowy:	Polski		
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:			Administracja
Jednostka realizująca:	Instytut Nauk o Polityce i Administracji		
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):			obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):			Pierwszego stopnia
Rok studiów:	Trzeci		
Semestr:	5/6		
Liczba punktów ECTS:		10	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr hab. Bartosz Nowakowski, prof. uczelni	
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr hab. Stanisław Faliński, prof. uczelni dr Przemysław Czernicki ks. dr Marcin Bider dr Julia Własiuk dr Monika Stachowiak-Kudła	
Założenia i cele przedmiotu:		1. Student powinien posiadać wiedzę o źródłach prawa i zasadach ich wykładni, w szczególności w zakresie prawa administracyjnego. Znać metodologię badań naukowych w naukach społecznych (zwłaszcza w administracji i prawie). Wiedzieć, jakie są wymogi formalne i merytoryczne pracy licencjackiej. Znać zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego (plagiat, cytowanie, parafraza). 2. Student powinien umieć samodzielnie sformułować temat, problem badawczy i cele pracy licencjackiej. Dobrać i zastosować odpowiednie metody badawcze (analiza aktów prawnych, orzecznictwa, literatury, dokumentów urzędowych). Wyszukiwać, selekcjonować i krytycznie analizować źródła (akty prawne, komentarze, monografie, artykuły naukowe). Redagować tekst naukowy w sposób logiczny, spójny i poprawny językowo. Stosować poprawny aparat naukowy (przypisy, bibliografia, cytowania). Formułować wnioski i podsumowania wynikające z przeprowadzonych analiz. Zaprezentować i obronić swoje stanowisko podczas seminarium i egzaminu licencjackiego.	

		3. Student powinien być świadomy odpowiedzialności za rzetelność badań i treść pracy. Przestrzegać zasad etyki akademickiej i uczciwości naukowej. Wykazywać samodzielność, systematyczność i dyscyplinę pracy. Umieć przyjmować konstruktywną krytykę promotora i uczestników seminarium. Współpracować w grupie seminaryjnej, szanując odmienne poglądy. Być przygotowanym do dalszego kształcenia lub podjęcia pracy w administracji.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student ma pogłębioną wiedzę na temat praw autorskich i specyfiki funkcjonowania jednolitego systemu antyplagiatowego.	K_W20
W_02	Student posiada pogłębioną wiedzę na temat struktury i zasad opracowywania prac naukowych w szczególności metodologii naukowej, konstrukcji aparatu krytycznego oraz instrumentów pozyskiwania informacji pierwotnych i wtórnych.	K_W08; K_W17
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student potrafi dobierać problemy badawcze, właściwie wykorzystywać źródła oraz stosować narzędzia badawcze. Powinien posiadać umiejętność identyfikowania prawidłowości występujących w obrębie badanego problemu, a także umiejętność analizy i wnioskowania.	K_U01; K_U02; K_U03; K_U04
U_02	Student potrafi redagować spójnie i logicznie treści z wykorzystaniem specyficznej i poprawnej dla danej gałęzi nauki terminologii. Student potrafi zaprezentować, argumentować i bronić wybrane aspekty swojej pracy na forum grupy seminaryjnej.	K_U02
Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student wykazuje odpowiedzialność za rzetelność prowadzonych analiz oraz treść przygotowywanej pracy licencjackiej, przestrzegając zasad etyki akademickiej. Potrafi krytycznie oceniać własną pracę oraz uwzględniać uwagi i sugestie promotora i uczestników seminarium. Wykazuje świadomość znaczenia administracji publicznej i prawa dla funkcjonowania państwa oraz realizacji interesu publicznego.	K_K01; K_K02; K_K03
Forma i typy zajęć:		Seminarium
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość prawa administracyjnego oraz podstaw prawa cywilnego.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Istota seminarium dyplomowego i zasady jego realizacji • cele seminarium dyplomowego; • rola promotora i obowiązki studenta;		

- harmonogram prac nad pracą licencjacką.
- 2. **Wybór tematu i problematyki pracy licencjackiej**
 - kryteria doboru tematu pracy;
 - aktualność i znaczenie problemu badawczego w administracji publicznej;
 - precyzowanie zakresu przedmiotowego i podmiotowego pracy.
- 3. **Formułowanie problemu badawczego, celów i hipotez**
 - problem badawczy i pytania badawcze;
 - cele pracy licencjackiej;
 - hipotezy badawcze (jeżeli występują).
- 4. **Metodologia badań w naukach o administracji**
 - metody i techniki badawcze stosowane w administracji;
 - analiza aktów normatywnych;
 - analiza orzecznictwa sądów administracyjnych;
 - analiza literatury i dokumentów urzędowych.
- 5. **Źródła prawa i źródła naukowe w pracy licencjackiej**
 - krajowe i unijne źródła prawa;
 - literatura przedmiotu i literatura pomocnicza;
 - korzystanie z baz aktów prawnych i orzecznictwa.
- 6. **Zasady wykładni prawa administracyjnego**
 - wykładnia językowa, systemowa i funkcjonalna;
 - stosowanie wykładni w analizach pracy licencjackiej.
- 7. **Struktura i kompozycja pracy licencjackiej**
 - wstęp, rozdziały merytoryczne, zakończenie;
 - logiczna spójność i poprawność wyводу;
 - formułowanie wniosków cząstkowych i końcowych.
- 8. **Aparat naukowy i technika pisania pracy**
 - przypisy, bibliografia, cytowania;
 - zasady redakcyjne i edytorskie;
 - język prawniczy i administracyjny.
- 9. **Etyka badań naukowych i prawo autorskie**
 - zasady uczciwości akademickiej;
 - plagiat i autoplgiat;
 - ochrona własności intelektualnej.
- 10. **Konsultacje, prezentacja postępów i dyskusja seminaryjna**
 - prezentowanie fragmentów pracy;
 - dyskusja i wymiana poglądów;
 - wprowadzanie korekt i poprawek.
- 11. **Przygotowanie do egzaminu dyplomowego**
 - omówienie najważniejszych tez pracy;
 - formułowanie odpowiedzi na pytania egzaminacyjne;
 - zasady obrony pracy licencjackiej.

Literatura podstawowa:

R. Wojciechowska, *Przewodnik metodyczny pisania pracy dyplomowej*, Warszawa 2010

Literatura dodatkowa:

Z. Szkutnik, *Metodyka pisania pracy dyplomowej*, Poznań 2005

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

1. Metoda seminaryjna i dyskusyjna – omawianie problemów badawczych, prezentacja postępów prac licencjackich, dyskusja i wymiana poglądów.
2. Metoda analityczna – analiza aktów normatywnych, orzecznictwa sądów administracyjnych oraz literatury przedmiotu.
3. Praca własna studenta pod kierunkiem promotora – samodzielne opracowywanie kolejnych części pracy licencjackiej, konsultacje indywidualne, wprowadzanie korekt.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01, W_02	Efekty kształcenia w zakresie wiedzy weryfikowane są poprzez: ocenę poprawności merytorycznej treści pracy licencjackiej; ocenę znajomości podstawowych pojęć, instytucji i zasad prawa administracyjnego w kontekście wybranego tematu pracy; analizę doboru i wykorzystania źródeł prawa oraz literatury naukowej; ocenę odpowiedzi studenta podczas dyskusji seminaryjnych oraz egzaminu dyplomowego.
U_01, U_02	Efekty kształcenia w zakresie umiejętności weryfikowane są poprzez: ocenę umiejętności formułowania problemu badawczego, celów i struktury pracy licencjackiej; ocenę zastosowania odpowiednich metod badawczych, w szczególności analizy aktów normatywnych, orzecznictwa i literatury; ocenę samodzielności, spójności i logiczności wyводу w pracy licencjackiej; ocenę umiejętności prezentowania wyników pracy i uzasadniania przyjętych rozwiązań podczas seminarium i obrony.
K_01	Efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych weryfikowane są poprzez: ocenę systematyczności pracy, terminowości oddawania kolejnych części pracy licencjackiej oraz zaangażowania studenta; ocenę przestrzegania zasad etyki akademickiej, w szczególności rzetelności naukowej i samodzielności pracy; ocenę postawy studenta podczas dyskusji seminaryjnych, w tym umiejętności przyjmowania uwag promotora i innych uczestników seminarium.

Forma i warunki zaliczenia:

Zaliczenie seminarium odbywa się na podstawie:

- **Aktywnego i systematycznego uczestnictwa w zajęciach seminaryjnych**, w tym udziału w dyskusjach oraz prezentacji postępów pracy licencjackiej.
- **Przygotowania i zatwierdzenia przez promotora tematu pracy licencjackiej**, wraz z określeniem problemu badawczego, celów pracy oraz wstępnej struktury.
- **Terminowego przedkładania kolejnych części pracy licencjackiej** (konspekt, rozdziały, wersja całościowa) oraz uwzględniania uwag promotora.
- **Opracowania pracy licencjackiej zgodnie z wymogami formalnymi i merytorycznymi**, w szczególności w zakresie metodologii, aparatu naukowego i poprawności językowej.
- **Uzyskania pozytywnego zaopiniowania pracy licencjackiej od promotora**, stanowiącej podstawę dopuszczenia do egzaminu dyplomowego.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Seminarium	60 godz.
Konsultacje	30 godz.
Przygotowanie do zajęć: - studiowanie literatury, - przygotowanie koncepcji pracy, - przygotowanie poszczególnych rozdziałów pracy.	160 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	250 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	10
Studia niestacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Seminarium	40 godz.
Konsultacje	20 godz.
Przygotowanie do zajęć: - studiowanie literatury, - przygotowanie koncepcji pracy, - przygotowanie poszczególnych rozdziałów pracy.	190 godz.
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	250 godz.
Punkty ECTS za przedmiot	10

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		System finansowy jednostek samorządu terytorialnego
Nazwa w języku angielskim:	Financial system of local government units	
Język wykładowy:	polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Administracja
Jednostka realizująca:	Instytut Nauk o Polityce i Administracji	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		Pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	5	
Liczba punktów ECTS:	5	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Monika Stachowiak-Kudła
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Monika Stachowiak-Kudła (wykład i ćwiczenia na studiach stacjonarnych) dr Przemysław Czernicki (wykład na studiach niestacjonarnych) mgr Urszula Kierzkowska (ćwiczenia na studiach niestacjonarnych)
Założenia i cele przedmiotu:		Przedmiot opiera się na założeniu, że praca w instytucjach rządowych i samorządowych, instytucjach Unii Europejskiej, stowarzyszeniach i fundacjach oraz praca naukowa w dyscyplinie nauki o polityce i administracji wymaga poszerzonej i pogłębionej wiedzy z zakresu systemu finansowego jednostek samorządu terytorialnego. Przedmiot ma na celu dostarczenie wiedzy oraz kształtowanie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych w tym zakresie. Zamierzone cele dydaktyczne można podzielić na dwie grupy: 1) opanowanie kluczowych teorii naukowych oraz pojęć prawa finansowego w zakresie odnoszącym się do jednostek samorządu terytorialnego, zrozumienie działania organów kolegialnych i wykonawczych samorządu terytorialnego; 2) osiągnięcie określonych umiejętności praktycznych, na przykład określenia wysokości podatków lokalnych, przygotowania projektów uchwał rady gminy).

Symbol efektu	Efekt uczenia się	Symbol efektu kierunkowego
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	Student ma poszerzoną wiedzę o strukturach, instytucjach i więziach lokalnych i regionalnych	K_W_01
W_02	Student zna regulacje prawne finansowania potrzeb lokalnych	K_W_02
W_03	Student rozumie znaczenie aktywności obywatelskiej dla rozwoju struktur, instytucji i więzi lokalnych i regionalnych	K_W_03
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych w środowisku lokalnym i regionalnym	K_U_01
U_02	Student potrafi prognozować procesy i zjawiska społeczne i prawne w strukturach lokalnych	K_U_03
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student ma przekonanie o znaczeniu zachowań profesjonalnych i etycznych przy określaniu priorytetów działania administracji lokalnej	K_K_01
Forma i typy zajęć:		Wykład, ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość prawa finansowego		
Treści modułu kształcenia:		
Gospodarka finansowa j.s.t. w świetle regulacji konstytucyjnej. Źródła prawa dotyczące finansów publicznych j.s.t. Źródła dochodów j.s.t. Dotacje celowe i subwencja ogólna Dochody z mienia jednostek samorządu terytorialnego. Dochody z działalności gospodarczej j.s.t. Samorządowy zakład budżetowy. Spółki z udziałem j.s.t. Środki ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi oraz środki z budżetu Unii Europejskiej. Samoopodatkowanie się mieszkańców. Podatek od nieruchomości. Podatek rolny. Podatek leśny. Podatek od spadków i darowizn. Spadek a podatki stanowiące dochód gminy. Gmina jako spadkobierca. Darowizna a podatek VAT. Podatek od czynności cywilnoprawnych. Podatek od czynności cywilnoprawnych a podatek od towarów i usług. Podatek od czynności cywilnoprawnych jako podatek od gromadzenia kapitału. Podatek od środków transportowych. Opłaty lokalne. Opłata adiacencka. Fundusz sołecki. Deficyt i nadwyżka budżetu j.s.t. Ograniczenia pozyskiwania środków zwrotnych. Indywidualny wskaźnik zadłużenia j.s.t. Wydatki j.s.t. a zasada samodzielności finansowej. Klasyfikacja wydatków. Nierealizowane kwoty wydatków. Wydatki w postępowaniu naprawczym jednostki samorządu terytorialnego. Dotacja oświatowa a wydatki poniesione niezgodnie z przeznaczeniem.		

Budżet j.s.t. a uchwała budżetowa. Procedura budżetowa. Kontrola wykonania budżetu j.s.t.
Samorządowe prowizorium budżetowe a projekt ustawy o prowizorium budżetowym.
Wykonanie budżetu j.s.t. Wieloletnia prognoza finansowa.
Powtórzenie.

Literatura podstawowa:

Akty prawne wskazane przez prowadzącą wykład i komentarze do tych aktów, w szczególności G. Michalczuk, M. Kukło, E. Lotko, A. Ostrowska, S. Presnarowicz, J. M. Salachna, M. Tyniewicki, P. Woltanowski, U. Zawadzka-Pąk, Finanse publiczne. Komentarz, Wolters Kluwer Polska sp. z o.o. 2024.

M. Banaszewska, S. Kańduła, J. Przybylska. Finanse samorządu terytorialnego. Ujęcie praktyczne. Warszawa, najnowsze wydanie.

H. Izdebski, Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działalności. Warszawa, najnowsze wydanie.

L. Patrzalek, Finanse samorządu terytorialnego – współczesne wyzwania, trendy, dylematy. Wrocław 2025.

Aktualne artykuły z czasopism: „Samorząd Terytorialny” i „Finanse Komunalne”.

Literatura dodatkowa:

L. Patrzalek, Finanse samorządu regionalnego we wspieraniu rozwoju regionu. Wrocław, najnowsze wydanie.

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykład: wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny wspomagany prezentacjami multimedialnymi.

Ćwiczenia audytoryjne: rozwiązywanie zadań praktycznych i kasusów, dyskusja, analiza dokumentów źródłowych, dyskusja dydaktyczna, projekt indywidualny.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu kierunkowego	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01	Egzamin pisemny.
W_02	Egzamin pisemny.
W_03	Egzamin pisemny.
U_01	Aktywność studenta na ćwiczeniach, zwłaszcza w trakcie dyskusji tematycznych. Poprawne rozwiązywanie zadań praktycznych i kasusów.
U_02	Aktywność studenta na ćwiczeniach, zwłaszcza w trakcie dyskusji tematycznych. Poprawne rozwiązywanie zadań praktycznych i kasusów. Przeprowadzenie małego badania empirycznego oraz zaprezentowanie jego wyników w formie posteru.
K_01	Systematyczność pracy studenta i jego zaangażowanie w dyskusję na ćwiczeniach.

Forma i warunki zaliczenia:

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest pozytywny wynik egzaminu pisemnego obejmującego całość materiału określonego w sylabusie. Egzamin składa się z pytań otwartych. Zaliczenie ćwiczeń warunkuje przystąpienie do egzaminu.

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest poprawne rozwiązanie zadań problemowych, kazusów oraz przygotowanie posteru prezentującego wyniki małego badania empirycznego. Pozytywna ocena ćwiczeń nie może być wystawiona w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na więcej niż jednych zajęciach w ciągu semestru.

Na podstawie punktów z egzaminu (50%) oraz punktów z ćwiczeń (50%) wystawia się ocenę końcową z przedmiotu.

Procentowy zakres ocen z egzaminu wygląda następująco:

91% - 100% - bdb (5,0),

81% - 90% - db+ (4,5),

71% - 80% - db (4,0),

61% - 70% - dst+ (3,5),

51% - 60% - dst (3,0),

50% i poniżej - ndst (2,0).

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30
Udział w ćwiczeniach	30
Udział w konsultacjach	1
Udział w egzaminie	2
Przygotowanie do ćwiczeń, w tym przeczytanie wskazanych fragmentów literatury i aktów prawnych	25
Przygotowanie do egzaminu, w tym przeczytanie wskazanych fragmentów literatury i aktów prawnych	37
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125
Punkty ECTS za przedmiot	5

Studia niestacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	20
Udział w ćwiczeniach	10
Udział w konsultacjach	1
Udział w egzaminie	2
Przygotowanie do ćwiczeń, w tym przeczytanie wskazanych fragmentów literatury i aktów prawnych	43
Przygotowanie do egzaminu, w tym przeczytanie wskazanych fragmentów literatury i aktów prawnych	50
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125
Punkty ECTS za przedmiot	5

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Bezpieczeństwo ekonomiczne państwa i regionu
Nazwa w języku angielskim:	Economic security of the state and the region	
Język wykładowy:	Polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Administracja
Jednostka realizująca:	Instytut Nauk o Polityce i Administracji	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)		Pierwszego stopnia
Rok studiów:	Trzeci	
Semestr:	5	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Monika Niedziółka
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Monika Niedziółka
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie wiedzy z terminologii bezpieczeństwa ekonomicznego, roli państwa w tym obszarze, a także z zakresu działań sektora publicznego i samorządowego oraz sektora prywatnego w celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego państwa i regionów. 2. Opanowanie umiejętności rozumienia i interpretacji podstawowych zagadnień związanych z kształtowaniem bezpieczeństwa ekonomicznego na różnym poziomie organizacji terytorialnej państwa 3. Nabycie gotowości do krytycznej oceny własnej wiedzy ekonomicznej, korzystania z wiedzy eksperckiej oraz kierowania się etyką i społeczną odpowiedzialnością w życiu zawodowym.
Symbol efektu	Efekt uczenia się	
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
Symbol efektu	Symbol efektu kierunkowego	
W_01	zna podstawowe kategorie i pojęcia związane z bezpieczeństwem ekonomicznym	K_W02, K_W06
W_02	ma wiedzę o uwarunkowaniach, instrumentach, oraz elementach bezpieczeństwa ekonomicznego	K_W05, K_W06

W_03	zna prawne, administracyjne oraz organizacyjne obowiązki oraz uprawnienia poszczególnych jednostek organizacji terytorialnej państwa w zakresie kształtowania bezpieczeństwa ekonomicznego	K_W02, K_W06
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	potrafi prawidłowo wykorzystać zdobytą wiedzę do interpretacji i oceny bezpieczeństwa ekonomicznego	K_U05
U_02	potrafi oceniać zjawiska sprzyjające bezpieczeństwu ekonomicznemu oraz ryzyko, które to bezpieczeństwo ogranicza	K_U10
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	ma świadomość konieczności doskonalenia swojej wiedzy w związku z dynamicznie zmieniającą się gospodarką oraz monitorowania zmian zachodzących w ekonomicznej rzeczywistości	K_K05
K_02	kierowania się w karierze zawodowej zasadami etyki biznesu i społecznej odpowiedzialności biznesu.	K_K01, K_K02
Forma i typy zajęć:		wykład i ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Brak		
Treści modułu kształcenia:		
1. Bezpieczeństwo ekonomiczne – charakterystyka pojęcia, instrumenty, determinanty 2. Kryteria oceny bezpieczeństwa ekonomicznego państwa i regionu – uwarunkowania i zagrożenia 3. Możliwości kształtowania bezpieczeństwa na różnych poziomach organizacji terytorialnej państwa 4. Składowe bezpieczeństwa ekonomicznego i ich charakterystyka 5. Bezpieczeństwo energetyczne 6. Bezpieczeństwo surowcowe i żywnościowe 7. Bezpieczeństwo środowiskowe 8. Bezpieczeństwo finansowe		
Literatura podstawowa:		
1. K. Raczkowski, Bezpieczeństwo ekonomiczne. Wyzwania dla zarządzania państwem, Wolters Kluwer, 2016. 2. A. Jackiewicz, A. Trzaskowska-Dmoch, Bezpieczeństwo ekonomiczne państwa. Uwarunkowania, procesy, skutki, CeDeWu, 2018.		
Literatura dodatkowa:		
1. K. Kuciński (red.), Komponenty bezpieczeństwa ekonomicznego przedsiębiorstw, CeDeWu, 2018. 2. K. Kuciński (red.), Lokalizacja ekonomicznie bezpieczna, CeDeWu, 2017. 3. J.Popławska, A.Wasiuta, J.Rokitowska, Determinanty ekonomiczne bezpieczeństwa energetycznego od eryl węglowej do energetyki obywatelskiej, WNUP, Kraków 2022		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Wykłady realizowane są metodą wykładu informacyjnego, problemowego i konwersatoryjnego, z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Ćwiczenia audytoryjne - zespołowe lub indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych (kazusy, dyskusja)		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się	

W_01; W_02; W_03; W_04	egzamin pisemny w formie testu; kolokwia pisemne w formie testu
U_01; U_02; U_03; U_04; U_05	przygotowanie prezentacji problemowych
K_01; K_02	obserwacja aktywności studenta podczas dyskusji problemowej i jego zaangażowanie w rozwiązywanie zadań indywidualnych i zbiorowych;

Forma i warunki zaliczenia:

Wykład: zaliczenie na ocenę, test

Ćwiczenia: zaliczenie bez oceny, aktywność przeliczana na ocenę.

Podstawą zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie odpowiedniej ilości plusów za aktywność (na studiach stacjonarnych pięć plusów, na studiach niestacjonarnych pięć plusów). Każda większa ilość plusów wpływa na podwyższenie oceny. Plusy są przeliczane na ocenę.

5 - 6 plusów ocena dostateczna

7 - 8 plusów ocena dostateczna plus

9 -10 plusów ocena dobra

11-12 plusów ocena dobra plus

13 i więcej plusów ocena bardzo dobra

Student otrzymuje propozycję oceny na podstawie pracy na ćwiczeniach i aktywności na wykładach.

Studenci którzy nie wypracują przez cały semestr oceny przynajmniej oceny dostatecznej oraz ci, którzy wypracowaną w ciągu semestru zbyt niską ocenę i chcą ją podwyższyć przystępują do testu końcowego.

Wówczas na ocenę końcową z przedmiotu (wpisywaną do systemu USOS Web) w 50% wpływa wynik testu oraz w 50% - ogólną ocenę z ćwiczeń.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
wykłady	30 godzin
ćwiczenia	30 godzin
konsultacje	0 godzin
studiowanie wskazanej literatury przedmiotu	10 godzin
przygotowanie do ćwiczeń	10 godzin
przygotowanie do egzaminu	20 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	4

Studia niestacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
wykłady	20 godzin
ćwiczenia	10 godzin
konsultacje	0 godzin
studiowanie wskazanej literatury przedmiotu	20 godzin
przygotowanie do ćwiczeń	20 godzin
przygotowanie do egzaminu	30 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	4

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Zamówienia publiczne
Nazwa w języku angielskim:	Public Procurement Law	
Język wykładowy:	Język polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Administracja
Jednostka realizująca:	Instytut Nauk o Polityce i Administracji	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	5	
Liczba punktów ECTS:	5	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Ł. Ciołek
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Ł. Ciołek
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie przez studenta wiedzy dotyczącej systemu zamówień publicznych, który obejmuje zasady i procedury wydatkowania środków publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane. 2. Nabycie przez studenta umiejętności prawidłowego zastosowania przepisu do oceny określonego zdarzenia z zakresu prawa zamówień publicznych. 3. Przygotowanie studenta do pracy w komórce organizacyjnej obsługującej zamówienia publiczne w jednostce publicznej lub prywatnej.
	Efekt uczenia się:	
Symbol efektu	WIEDZA Student zna i rozumie:	Symbol efektu kierunkowego
W_01	terminologię oraz podstawowe pojęcia z zakresu prawa zamówień publicznych	K_W02
W_02	w stopniu zaawansowanym struktury i instytucje państwa w obszarze zamówień publicznych, struktury i instytucje prawa zamówień publicznych oraz o relacje zachodzące między nimi.	K_W04

W_03	relacje pomiędzy strukturami i instytucjami administracji i prawa w skali wspólnoty europejskiej i międzynarodowej w obszarze zamówień publicznych	K_W08
W_04	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych publicznych o strukturach i instytucjach publicznych zobowiązanych do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych oraz relacjach zachodzących między nimi	K_W12
W_05	relacje między osobami a instytucjami administracji publicznej w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego	K_W22
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną do analizowania konkretnych zjawisk w obszarze zamówień publicznych w tym do analizy postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z perspektywy Zamawiającego, jak również Wykonawcy	K_U03
U_02	posługiwać się systemami normatywnymi, prawnymi i moralnymi w celu rozwiązywania konkretnych problemów pojawiających się w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego	K_U07
U_03	analizować proponowane rozwiązania konkretnych problemów z zakresu prawa zamówień publicznych i wskazywać w tym zakresie odpowiednie rozwiązania.	K_U09
U_04	wykorzystać zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy urzędnika administracji publicznej związanych z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego	K_U08
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	wykorzystania wiedzy i umiejętności dla myślenia i działania przedsiębiorczego w ramach różnych ról w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego	K_K05
K_02	uczestnictwa w przygotowaniu różnych projektów społecznych, gospodarczych i obywatelskich, uwzględniając aspekty prawne związane ze stosowaniem prawa zamówień publicznych	K_K03
Forma i typy zajęć: Wykład i ćwiczenia		
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość podstawowych pojęć z zakresu prawa cywilnego oraz prawa finansowego uzyskana w ramach przedmiotów objętych programem nauczania w poprzednich latach.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Geneza zamówień publicznych		

2.	Wspólnotowe i krajowe źródła prawa zamówień publicznych.
3.	Zakres podmiotowy i przedmiotowy prawa zamówień publicznych.
4.	Zasady udzielania zamówienia publicznego.
5.	Przygotowanie postępowań o udzielenie zamówienia.
6.	Tryby udzielania zamówień publicznych.
7.	Ocena ofert i wybór najkorzystniejszej oferty.
8.	Umowy w sprawie realizacji zamówienia publicznego.
9.	Środki ochrony prawnej.
10.	Administracja zamówień publicznych.
11.	Kontrola zamówień publicznych.
12.	Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w obszarze zamówień publicznych

Literatura podstawowa:

1. P.Bielarczyk, W. Gonet, A. Wójtowicz-Dawid (red.), Zamówienia publiczne. Praktyczny przewodnik, Wolters Kluwer, Warszawa 2021
2. A. Powałowski, E.Przeszło (red.), Leksykon prawa zamówień publicznych. Podstawowe pojęcia, C.H.Beck, Warszawa 2022
3. J. Rokicki, Zamówienia publiczne. Schematy dla praktyków, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2024

Literatura dodatkowa:

1. E. Marcjoniak, Zamówienia publiczne. Wzory pism i dokumentów, Wolters Kluwer, Warszawa 2021
2. A. Gawrońska-Baran, E. Wiktorowska, A. Wiktorowski, P. Wójcik, Prawo zamówień publicznych. Komentarz, Wolters Kluwer, Warszawa 2021.
3. I.Skubiszak-Kalinowska (red.), Meritum. Zamówienia publiczne, Wolters Kluwer, Warszawa 2023

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykłady realizowane są metodą wykładu informacyjnego, problemowego i konwersatoryjnego, z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych.

Ćwiczenia audytoryjne - zespołowe lub indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych (kazusy, dyskusja).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się	
W_01; W_02; W_03; W_04; W_05	egzamin pisemny w formie testu	
U_01; U_02; U_03; U_04	zadanie zaliczeniowe obejmujące analizę dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia	
K_01; K_02	obserwacja aktywności studenta podczas dyskusji problemowej i jego zaangażowanie w rozwiązywanie zadań indywidualnych i zbiorowych	

Forma i warunki zaliczenia:

Ćwiczenia: zaliczenie bez oceny na podstawie obecności na zajęciach, pracy podczas zajęć i realizacji pisemnego zadania zaliczeniowego. Zadanie zaliczeniowe polega na analizie dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia przekazanej studentowi i odpowiedzi na 10 pytań. Poprawna odpowiedź na każde pytanie to 1 punkt.

Kryteria oceny projektu zaliczeniowego: 0-5 pkt 2,0, 6 pkt – 3,0; 7 pkt – 3,5; 8 pkt – 4,0; 9 pkt – 4,5; 10 pkt – 5,0

Wykład: egzamin pisemny w formie testowej

Sposób odpowiedzi jest punktowany w następujący sposób:

Prawidłowa odpowiedź na każde pytanie to 1 punkt

Oceny: 0-5 pkt 2,0, 6 pkt – 3,0; 7 pkt – 3,5; 8 pkt – 4,0; 9 pkt – 4,5; 10 pkt – 5,0

Ocena końcowa z przedmiotu stanowi ocenę średnią (wpisywaną do systemu USOS Web) uzyskaną z zaliczenia ćwiczeń i z egzaminu.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
wykłady	30 godzin
ćwiczenia	30 godzin
konsultacje	5 godzin
studiowanie wskazanych fragmentów literatury, aktów prawnych i orzecznictwa	20 godzin
przygotowanie do ćwiczeń	20 godzin
przygotowanie do egzaminu	20 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	5

Studia niestacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
wykłady	20 godzin
ćwiczenia	10 godzin
konsultacje	25 godzin
studiowanie wskazanych fragmentów literatury, aktów prawnych i orzecznictwa	30 godzin
przygotowanie do ćwiczeń	20 godzin
przygotowanie do egzaminu	20 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	125 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	5

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Gospodarka komunalna
Nazwa w języku angielskim:	Municipal economy	
Język wykładowy:	Polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Administracja
Jednostka realizująca:	Instytut Nauk o Polityce i Administracji	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia, jednolitych magisterskich):		- pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	5	
Liczba punktów ECTS:	5	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Przemysław Czernicki
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Przemysław Czernicki
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie wiedzy z zakresu prawnoorganizacyjnych i ekonomicznych aspektów funkcjonowania w Polsce samorządu terytorialnego. 2. Opanowanie umiejętności w zakresie analizowania aktów prawnych dotyczących sfery zadań i kompetencji organów jednostek samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki komunalnej. 3. Nabycie gotowości do przygotowywania projektów uwzględniających zmiany otoczenia zewnętrznego o charakterze prawnym, społecznym i gospodarczym mającym wpływ na funkcjonowanie gospodarki komunalnej samorządu terytorialnego.
Symbol efektu	Efekt uczenia się	
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	przydatną terminologię z zakresu nauk o polityce i administracji oraz prawa, a także nauk o zarządzaniu i jakości czy ekonomii.	K_W02
W_02	podstawowe pojęcia dotyczące gospodarki komunalnej samorządu terytorialnego.	K_W04, K_W13

W_03	istotę, cechy i specyfikę podmiotów świadczących usługi komunalne	K_W03
W_04	zasady zarządzania i organizowania gospodarki komunalnej	K_W07
W_05	zmiany wprowadzane z przepisów prawnych dotyczących funkcjonowania samorządu terytorialnego.	K_W16
Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	analizować akty prawne dotyczące gospodarki komunalnej samorządu terytorialnego w tym odnoszące się do sfery zadaniowości i zagadnień ustrojowych.	K_U01, U_K02
U_02	wykorzystać wiedzę dotyczącą gospodarki komunalnej do analizy zjawisk zachodzących w administracji publicznej.	K_U03
U_03	zastosować przepisy regulujące podstawy gospodarki komunalnej do analizy wybranego stanu faktycznego.	K_U04
U_04	przygotować problemową pracę pisemną dotyczącą funkcjonowania samorządu terytorialnego w wybranej przez siebie jego jednostce	K_U11
U_05	podejmować działania dotyczące współdziałania w grupie.	K_U14
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	przygotowania projektów dotyczących uwarunkowań prawnych, społecznych i ekonomicznych związanych z funkcjonowaniem gospodarki komunalnej	K_K03
K_02	myślenia i działania adekwatnie do zmian zachodzących w otoczeniu prawnym i instytucjonalnym, które implikują zmiany w zakresie relacji pomiędzy podmiotami gospodarki komunalnej i strukturami samorządu terytorialnego.	K_K04

Forma i typy zajęć:	wykład i ćwiczenia
----------------------------	--------------------

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Znajomość podstawowych pojęć z zakresu administracji publicznej i samorządu terytorialnego.

Treści modułu kształcenia:

1. Pojęcie gospodarki komunalnej, pojęcie użyteczności publicznej. Ewolucja instytucji prawa gospodarki komunalnej.
2. Zakres prowadzenia działalności gospodarczej przez samorząd terytorialny. Zakres terytorialny prowadzenia gospodarki komunalnej. Zadania gmin, powiatów, samorządów województw w zakresie gospodarki komunalnej.
3. Wspólne prowadzenie gospodarki komunalnej przez związki międzygminne, porozumienia gminne. Działalność w sferze użyteczności publicznej i w sferze komercyjnej.
4. Podmioty prowadzące gospodarkę komunalną. Problematyka monopolu naturalnych.
5. Mienie samorządu terytorialnego. Granice komunalnej działalności gospodarczej. Finansowanie działalności komunalnej;
6. Realizacja zadań z zakresu gospodarki komunalnej: dostawy wody i odprowadzanie ścieków, ochrona zdrowia, zbiorowy transport publiczny, świadczenie usług z zakresu sportu i rekreacji, usuwania odpadów.
7. Pojęcie inwestycji komunalnych. Strategiczne i specyficzne aspekty inwestycji komunalnych.

8. Umowne powierzanie zadań z zakresu gospodarki komunalnej.
9. Wykorzystanie partnerstwa publiczno-prywatnego do realizacji zadań publicznych w gospodarce komunalnej.
10. Wykorzystanie koncesji na roboty budowlane do realizacji zadań publicznych w gospodarce komunalnej.
11. Organizacja i zarządzanie usługami komunalnymi.
12. Obrót prawami właścicielskimi przez jednostki samorządu terytorialnego w spółkach komunalnych.
13. Problematyka nadzorowania i kontroli nad wykonywaniem gospodarki komunalnej.
14. Prywatyzacja zadań publicznych.

Literatura podstawowa:

1. M. Biliński, W. Gonet, H. Wolska, Gospodarka komunalna. Problematyka realizacji zadań publicznych, Wolters Kluwer, Warszawa 2020.
2. M. Biliński, W. Gonet, H. Wolska, Kontrola oraz nadzór dotyczący realizacji zadań z zakresu gospodarki komunalnej, Wolters Kluwer 2020.

Literatura dodatkowa:

1. W. Kozłowski, Zarządzanie gospodarką komunalną, New Europe Firma Szkoleniowa, Olsztyn 2015
2. M. Krawczyk, S. Sikorski, D. Strus, M. Niedziółka, W. Gonet, Problematyka prowadzenia działalności gospodarczej przez samorząd terytorialny. Wybrane zagadnienia, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego, Siedlce 2020 r.
3. Banasiński, K. Jaroszyński, Ustawa o gospodarce komunalnej. Komentarz, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2017.
4. J. J. Zięty, Ustawa o gospodarce komunalnej: komentarz, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2012. Polska

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:

Wykłady realizowane są metodą wykładu informacyjnego, problemowego i konwersatoryjnego, z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Ćwiczenia audytoryjne -zespołowe lub indywidualne rozwiązywanie zadań problemowych (kazusy, dyskusja)

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01; W_02; W_03; W_04	egzamin pisemny w formie testu;
U_01; U_02; U_03; U_04; U_05	kolokwium obejmujące zagadnienia problemowe; rozwiązywanie kazusów, eseju
K_01; K_02	obserwacja aktywności studenta podczas dyskusji problemowej i jego zaangażowanie w rozwiązywanie zadań indywidualnych i zbiorowych;

Forma i warunki zaliczenia:

Wykład: egzamin pisemny w formie testu zawierającego pytania otwarte i pytania zamknięte.
Ćwiczenia: zaliczenie bez oceny na podstawie uzyskania minimum oceny dostatecznej za przygotowanie i prezentację projektu indywidualnego, aktywności studenta na zajęciach oraz współdziałania w grupie w związku z opracowaniem zagadnienia problemowego(kazusy).

Kryteria oceny projektu zaliczeniowego:

- 1) struktura projektu -maksymalnie 3 punkty
- 2) poprawność merytoryczna – maksymalnie 6 punktów
- 3) oryginalność projektu – maksymalnie 3 punkty
- 4) sposób prezentacji projektu – maksymalnie 4 punkty

Ocena projektu:

15 -16 pkt - ocena bardzo dobra

14 pkt - ocena dobra plus

13 – 12 – ocena dobra

11 – 10 – ocena dostateczna plus

9 – 8 – ocena dostateczna

Poniżej 8 pkt – ocena niedostateczna

Ocena z egzaminu pisemnego przeprowadzanego w formie testu:

91 – 100% - bardzo dobry

81 - 90 % - dobry plus

71 – 80 % - dobry

61 – 70 % - dostateczny plus

51 – 60 % - dostateczny

50 – 0 % - niedostateczny

Ocena końcowa z przedmiotu stanowi ocenę średnią(wpisywaną do systemu USOS Web)uzyskaną z zaliczenia ćwiczeń i z egzaminu.

Bilans punktów ECTS:

Studia stacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
wykłady	30 godzin
ćwiczenia	15 godzin
konsultacje	46 godzin
studiowanie wskazanej literatury przedmiotu	10 godzin
przygotowanie do egzaminu	25 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	126 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	5

Studia niestacjonarne

Aktywność	Obciążenie studenta
Wykłady	20 godzin
Ćwiczenia	10 godzin
konsultacje	26 godzin
studiowanie wskazanej literatury przedmiotu	35 godzin
przygotowanie do egzaminu	35 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	126 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	5

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Warsztaty samorządowe
Nazwa w języku angielskim:	Local government workshops	
Język wykładowy:	język polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Administracja
Jednostka realizująca:	Instytut Nauk o Polityce i Administracji	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	Trzeci	
Semestr:	5	
Liczba punktów ECTS:	4	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Bartłomiej Suchodolski
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		dr Bartłomiej Suchodolski dr Łukasz Ciołek
Założenia i cele przedmiotu:		1. Nabycie wiedzy z zakresu rozwoju lokalnego oraz współpracy międzynarodowej. 2. Opanowanie umiejętności pozyskiwania i analizowania informacji dotyczących rozwoju lokalnego i współpracy międzynarodowej samorządów oraz umiejętności pracy zespołowej. 3. Nabycie gotowości do samodzielnego i zespołowego opracowywania projektów prorozwojowych w jednostkach samorządu terytorialnego.
Symbol efektu	Efekt uczenia się	
	WIEDZA Student zna i rozumie:	
W_01	czym jest polityka rozwoju.	K_W04
W_02	dokumenty polityki rozwoju.	K_W05
W_03	sposoby uzyskiwania informacji o działalności organów jednostek samorządu terytorialnego.	K_W12
W_04	przepisy prawne oraz zasady organizacji i działalności podmiotów administracji samorządowej.	K_W14

Symbol efektu	UMIEJĘTNOŚCI Student potrafi:	Symbol efektu kierunkowego
U_01	analizować przyczyny rozwoju społeczności lokalnej.	K_U03
U_02	zdobywać informacje na temat polityki realizowanej przez konkretne samorządy terytorialne, ze szczególnym uwzględnieniem polityki rozwoju i znaczenia dla tej polityki prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego współpracy międzynarodowej.	K_U06
U_03	współpracować w zespole analizując zagadnienia problemowe dotyczące działalności jednostek samorządu terytorialnego.	K_U14
Symbol efektu	KOMPETENCJE SPOŁECZNE Student jest gotów do:	Symbol efektu kierunkowego
K_01	krytycznej oceny własnej pracy i pracy innych osób wskazując zaistniałe problemy natury etyczno-moralnej.	K_K02
K_02	przygotowywania projektów o charakterze społecznym i gospodarczym uwzględniając uwarunkowania prawne, ekonomiczne i gospodarcze.	K_K03
Forma i typy zajęć:		Ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość podstawowych pojęć z zakresu administracji i zarządzania publicznego.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Przedstawienie studentom założeń i celów przedmiotu. Omówienie literatury i metodologii realizowania zajęć. Podział obowiązków pomiędzy uczestników zajęć. Omówienie warunków zaliczenia. 2. Charakterystyka polityki rozwoju lokalnego i regionalnego oraz jej instrumentów. 3. Charakterystyka współpracy międzynarodowej samorządów terytorialnych. 4. Prezentacja polityki rozwoju i miejsca w tej polityce współpracy międzynarodowej wybranych gmin wiejskich. 5. Prezentacja polityki rozwoju i miejsca w tej polityce współpracy międzynarodowej wybranych gmin miejsko-wiejskich. 6. Prezentacja polityki rozwoju i miejsca w tej polityce współpracy międzynarodowej wybranych gmin miejskich. 7. Prezentacja polityki rozwoju i miejsca w tej polityce współpracy międzynarodowej wybranych powiatów ziemskich. 8. Prezentacja polityki rozwoju i miejsca w tej polityce współpracy międzynarodowej wybranych miast na prawach powiatu. 9. Prezentacja polityki rozwoju i miejsca w tej polityce współpracy międzynarodowej wybranych polskich metropolii. 10. Prezentacja polityki rozwoju i miejsca w tej polityce współpracy międzynarodowej wybranych województw. 11. Podsumowanie zajęć. Zaliczenia		
Literatura podstawowa:		
1. S. Faliński, <i>Współpraca międzynarodowa polskich miast i gmin</i>, Difin, Warszawa 2019. 2. M. W. Sienkiewicz, <i>Innowacyjny wymiar współczesnej polityki rozwoju lokalnego</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2019. 3. K. Brzozowska, M. Gorzałczyńska-Koczkodaj, M. Kogut-Jaworska, M. Szaja, <i>Finansowe determinanty rozwoju lokalnego i regionalnego</i>, Wydawnictwo edu-Libri, Kraków, Legionowo 2018.		

Literatura dodatkowa:	
1. M. Błaszak, <i>Budżet obywatelski a zrównoważony rozwój miast</i>, CeDeWu, Warszawa 2023. 2. M. Fabińska, <i>Kapitał regionalny a zarządzanie innowacyjnym rozwojem regionu</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2020. 3. B. Suchodolski, <i>Samorząd powiatowy i jego rola w kreowaniu rozwoju lokalnego</i>, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Siedlce 2020.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:	
Wykład konwersatoryjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna, studium przypadku, metoda projektu, burza mózgów, praca z tekstem źródłowym, metoda ćwiczeniowa, dyskusja.	
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:	
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W_01; W_02; W_03; W_04	Ocena udziału studenta w dyskusji podczas zajęć oraz projektu końcowego.
U_01; U_02; U_03	Ocena projektu końcowego i sposobu jego prezentacji oraz ocena stopnia przygotowania studenta do dyskusji tematycznych.
K_01; K_02	Ocena systematyczności i aktywności studenta, jego zaangażowania w dyskusję oraz pracę zespołową.
Forma i warunki zaliczenia:	
Ćwiczenia: zaliczenie na ocenę, na którą składa się ocena projektu zespołowego i aktywność studenta w trakcie zajęć. Za aktywność podczas ćwiczeń studenci otrzymują plusy. Podczas jednych zajęć student może otrzymać maksymalnie jednego plusa. Każdy plus stanowi jeden dodatkowy punkt doliczany do wyniku z uzyskanego za projekt. Kryteria oceny projektu zaliczeniowego: 1) Struktura projektu – maksymalnie 6 punktów; 2) Poprawność merytoryczna – maksymalnie 12 punktów; 3) Oryginalność projektu – maksymalnie 6 punktów; 4) Sposób prezentacji projektu – maksymalnie 6 punktów. Procentowy zakres ocen: • 91 – 100% – bdb • 81 – 90% – db+ • 71 – 80% – db • 61 – 70% – dst+ • 51 – 60% – dst • 50 – 0% – ndst.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Ćwiczenia	30 h

Konsultacje	20 h
Lektura wskazanych fragmentów literatury	30 h
Przygotowywanie prac i materiałów na warsztaty	20 h
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 h
Punkty ECTS za przedmiot	4
Studia niestacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Ćwiczenia	20 h
Konsultacje	20 h
Lektura wskazanych fragmentów literatury	30 h
Przygotowywanie prac i materiałów na warsztaty	30 h
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 h
Punkty ECTS za przedmiot	4

Sylabus przedmiotu / modułu kształcenia		
Nazwa przedmiotu/modułu kształcenia:		Podstawy polityki publicznej
Nazwa w języku angielskim:	Introduction to Public Policy	
Język wykładowy:	Język polski	
Kierunek studiów, dla którego przedmiot jest oferowany:		Administracja
Jednostka realizująca:	Wydział Nauk Społecznych	
Rodzaj przedmiotu/modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny):		fakultatywny
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego, drugiego stopnia, jednolite magisterskie):		pierwszego stopnia
Rok studiów:	trzeci	
Semestr:	5	
Liczba punktów ECTS:	3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu:		dr Agnieszka Dybowska
Imię i nazwisko prowadzących zajęcia:		Dr Agnieszka Dybowska, mgr Urszula Kierzkowska
Założenia i cele przedmiotu:		Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawami polityki publicznej w ujęciu teoretycznym i praktycznym. Celem szczegółowym jest wprowadzenie studentów w teorię polityk publicznych, jej metodologię, sposób patrzenia na rzeczywistość społeczno-polityczną.
Symbol efektu	Efekt uczenia się: WIEDZA	Symbol efektu kierunkowego
W_01	Student ma pogłębioną wiedzę o strukturze, instytucjach i relacjach panujących w sektorze publicznym	K_W02, K_W04
W_02	Student posiada wiedzę o poglądach na instytucje, normy i idee społeczno-polityczne i prawne	K_W14
Symbol efektu	Efekt uczenia się: UMIEJĘTNOŚCI	Symbol efektu kierunkowego
U_01	Student potrafi interpretować przepisy aktu prawnego w odniesieniu do danej sytuacji	K_U03
U_02	Student umie wykorzystywać zdobytą wiedzę, by samodzielnie proponować rozwiązania konkretnego problemu	K_U09

Symbol efektu	Efekt uczenia się: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Symbol efektu kierunkowego
K_01	Student ma świadomość potrzeby ciągłego rozwoju, przekładania teorii na praktykę	K_K02
K_02	Student umie uczestniczyć w przygotowywaniu i realizacji różnych projektów przewidując wielorakie skutki swoich działań	K_K04
Forma i typy zajęć:		Wykład, ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe:		
Znajomość podstawowych pojęć z zakresu prawa i wiedzy o społeczeństwie.		
Treści modułu kształcenia:		
1. Pojęcie polityki i polityki publicznej 2. Koncepcje polityki publicznej 3. Teorie polityki publicznej i zarządzania publicznego 4. Historyczne wzorce polityki publicznej 5. Przykłady i praktyka polityki publicznej 6. Rodzaje polityk publicznych		
Literatura podstawowa:		
1. A. Zybała, Polityki publiczne. Doświadczenia w tworzeniu i wykonywaniu programów publicznych w Polsce i innych krajach, Warszawa 2013 2. M. Raczyńska, K. Krukowski, Zarządzanie w administracji publicznej Od idealnej biurokracji do zarządzania procesowego, Instytut Spraw Publicznych UJ, Kraków 2020. 3. K. Noworol, Wyzwania partycypacji w zarządzaniu publicznym, Instytut Spraw Publicznych UJ, Kraków 2020. J. Hausner, Administracja publiczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2023		
Literatura dodatkowa:		
1. J. Hausner, Polityka a polityka publiczna, „Zarządzanie Publiczne”, 2007, nr 1; http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-9c7365cd-4db4-4082-8b51-3cdc070f5869/c/zp01-3.pdf 2 S. Faliński, D. Strus (red) Oblicza polityk publicznych, Wydawnictwo Naukowe UPH, Siedlce 2023 3 A. Dybowska, Europejskie polityki publiczne dla młodzieży – rys historyczny i perspektywy, Wydawnictwo Naukowe UPH, Siedlce 2023. 3. Dodatkowo: krótkie artykuły, rozdziały w książkach, artykuły i doniesienia prasowe) będą wskazywane na bieżąco i w miarę potrzeby skontekstualizowania omawianych zagadnień lub podania przykładów.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne:		
Wykład audytoryjny, prezentacja multimedialna, studium przypadku, metoda projektu, praca z tekstem źródłowym, dyskusja		
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:		
Symbol efektu	Metody weryfikacji efektów uczenia się	
W_01; W_02	Pisemna praca zaliczeniowa	

U_01; U_02	Studium przypadku
K_01; K_02	Obserwacja aktywności i zaangażowania studenta w rozwiązywania zadań indywidualnych i zespołowych, obserwacja aktywności studenta w prowadzonych w trakcie zajęć dyskusjach
Forma i warunki zaliczenia:	
Wykład: zaliczenie na ocenę Ćwiczenia: zaliczenie na ocenę. Warunkiem zaliczenia zajęć jest zaliczenie kolokwium końcowego pisemnego, aktywność na zajęciach (ćwiczeniach), przygotowanie referatu/prezentacji. Wykłady/ćwiczenia: kolokwium pisemne w formie testu pytań otwartych i zamkniętych.	
Procentowy zakres ocen:	
91 – 100% – bdb	
81 – 90% – db+	
71 – 80% – db	
61 – 70% – dst+	
51 – 60% – dst	
50 – 0% - ndst	
Ćwiczenia: Oceniana jest systematyczność, obecność na zajęciach, aktywność w trakcie dyskusji, stopień przygotowania do zajęć (referaty, prezentacje), pomysłowość i inicjatywa. Na ocenę końcową (wpisywaną do systemu USOS) w 50% wpływa ocena pracy studenta na ćwiczeniach oraz w 50% wynik kolokwium z wykładów.	
Bilans punktów ECTS:	
Studia stacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Godziny kontaktowe:	
Wykłady	30 godzin
Ćwiczenia	15 godzin
konsultacje	2 godziny
Praca własna studenta:	
Studiowanie wskazanych fragmentów literatury	11 godzin
Przygotowanie do zajęć	9 godzin
Przygotowanie do zaliczenia	8 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3
Studia niestacjonarne	
Aktywność	Obciążenie studenta
Godziny kontaktowe:	

Wykłady	20 godzin wykładów
Ćwiczenia	10 godzin ćwiczeń
konsultacje	2 godziny konsultacji
Praca własna studenta:	
Czytanie wskazanych fragmentów literatury	20 godzin
Przygotowanie do zajęć	8 godzin
Przygotowanie do zaliczenia	15 godzin
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75 godzin
Punkty ECTS za przedmiot	3